

Asia: VN/2287/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Työryhmän ehdotus Kohti kestävää arkkitehtuuria

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Etelä-Savon maakuntaliitto katsoo, että Suomen arkkitehtipoliittisen ohjelman eli Apoli2020-ohjelman valmistelutyö on toteutettu laajassa yhteistyössä ja ohjelmassa on kuvattu kattavasti arkkitehtuurin vaikuttavuutta yhteiskunnassa liittyen niin ekologiseen, sosiaaliseen, taloudelliseen kuin kulttuuriseen kestävään kehitykseen.

Apoli2020-ehdotus on kahden ministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriö ja ympäristöministeriö, johdolla tehty ehdotus valtioneuvostotason strategia-asiakirjaksi. Etelä-Savon maakuntaliitto kuitenkin huomauttaa, että ohjelma on strategisen sisältönsä puolesta vielä keskeneräinen, mikä heijastuu koko ohjelmaan.

Ohjelman nimi ”Apoli2020” viittaa menneeseen, vaikka ohjelmaehdotuksen tavoitetilaksi on asetettu vuosi 2035. Myös ohjelman visio 2035, on sivun pituinen ja jaettu viiteen osakokonaisuuteen, ohjelman temaattisten lukujen mukaan. Ohjelmassa on tunnistettu hyvin arkkitehtuurin rooli ja merkitys, mutta silti ohjelman visiota ei ole onnistuttu kiteyttämään yhteen kappaleeseen, saati lauseeseen. Temaattiset alakohdat ovat tärkeitä, mutta ohjelman viestin terävöittämisestä Etelä-Savon maakuntaliitto suosittaa vision kirkastamista ja tiivistämistä sekä ohjelman nimeämistä Apoli2035.

Lisäksi Etelä-Savon maakuntaliitto huomauttaa ohjelmaan liittyen yleisesti, että ohjelma on monin osin varsin kaupunkikeskeinen ja ohjelmassa tulisi huomioida kattavammin pienten taajamien ja kuntien näkökulmat sekä kuntien niukat resurssit.

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

-

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

-

Luku III Talous ja kansainvälisyys

Ohjelmassa on tunnistettu, että ihmisten tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista tulee lisätä ja toisaalta myös kehittää arkkitehtuurimatkailua ja arkkitehtuurikasvatusta. Toimenpiteissä on esitetty paljon hyviä ajatuksia näiden osalta. Erilaiset paikkatieto- ja karttapohjaiset esitykset, esimerkiksi tarinakartat, ovat varsin helpohko ja kustannustehokas tapa tuoda asukkaille ja muille aluetta käyttäjille tietoa esimerkiksi arkkitehtuurista karttapalvelun muodossa. Ohjelmaan tulisikin lisätä toimenpiteisiin vastaavien palveluiden toteuttaminen."

Luku IV Merkitys ja identiteetti

Ohjelmassa on tunnistettu, että ihmisten tietoisuutta rakennetun ympäristön hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista tulee lisätä ja toisaalta myös kehittää arkkitehtuurimatkailua ja arkkitehtuurikasvatusta. Toimenpiteissä on esitetty paljon hyviä ajatuksia näiden osalta. Erilaiset paikkatieto- ja karttapohjaiset esitykset, esimerkiksi tarinakartat, ovat varsin helpohko ja kustannustehokas tapa tuoda asukkaille ja muille aluetta käyttäjille tietoa esimerkiksi arkkitehtuurista karttapalvelun muodossa. Ohjelmaan tulisikin lisätä toimenpiteisiin vastaavien palveluiden toteuttaminen."

Luku V Koulutus ja tutkimus

Luvussa V on todettu, että uusien osaamistarpeiden lisäksi, alalla on viime vuosina ollut pula työvoimasta, erityisesti vaativimmissa tehtävissä ja pienemmällä paikkakunnilla siitä huolimatta, että yliopistot ovat lisänneet arkkitehtikoulutuksen aloituspaikkoja ja ammattikorkeakoulujen rakennusarkkitehtikoulutus on käynnistetty uudelleen vuonna 2014. Etelä-Savon maakuntaliitto kiinnittää huomiota ko. luvun tavoiteosioon, jossa ei ole asetettu kuitenkaan tavoitteita alueellisen osaamisen parantamiseksi eikä se näy suoraan myöskään luvun toimenpide-ehdotuksissa.

Etelä-Savon maakuntaliitto kiinnittää huomiota hakijoiden vähäisyyteen kaavoitus- tai arkkitehtiosaamista vaativien avointen työpaikkojen osalta. Alan koulutusta tulisikin lisätä alueellisesti, jotta myös Ruuhka-Suomen ulkopuolelle saataisiin rekrytoitua päteviä kaavoittajia ja arkkitehtejä ja näin kunnissa voitaisiin harjoittaa ohjelmassakin tunnistettua monialaista suunnittelun ja rakentamisen yhteistyötä.

Salo Aino
Etelä-Savon maakuntaliitto